

TYTUŁ: *DZISIAJ MAMY WIELKIE ŚWIĘTO NARODU, ŚWIĘTO RADOŚCI...*

AUTOR: dr Zofia Fenrych

DLA KOGO: uczniowie szkoły ponadpodstawowej

CZAS: 45 min.

CEL GŁÓWNY:

uczniowie potrafią stworzyć wspólnie narrację dotyczącą odzyskania przez Polskę niepodległości

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczniowie:

- znają sześciu głównych twórców polskiej niepodległości oraz formy ich zaangażowania
- znają i rozpoznają symbole polskich organizacji niepodległościowych
- rozpoznają nazwy polskich ośrodków władzy w 1918 r. i umieją je zlokalizować
- rozumieją i umieją wyjaśnić pojęcia: Rada Regencyjna, kryzys przysięgowy, 14 punktów Wilsona
- potrafią interpretować różnego rodzaju źródła
- potrafią pracować w grupie

METODY:

opowiadanie, zwiedzanie wystawy, praca w grupach, praca ze źródłem, karta pracy

ŚRODKI:

wystawa „Ojcowie Niepodległości”, karta pracy (dodatkowe źródło: „Monitor Polski” z 7 października 1918 r.)

PRZEBIEG:

JAK DŁUGO?	CO ROBICIE?	CO BĘDZIE POTRZEBNE?
	Czynności porządkowe	
15 min.	Nauczyciel dzieli uczniów na 3 grupy i rozdaje wszystkim karty pracy. Grupa 1 rozwiązuje zadania 1-3, grupa 2: 4-6, a grupa 3: 7-9. Można rozwiązywać zadania wspólnie w grupie lub indywidualnie.	Karty pracy dla każdego ucznia (ew. małej grupki 2-3 osoby), wystawa „Ojcowie Niepodległości”
10 min.	Po ok. 15 minutach pracy następuje podsumowanie. Przedstawiciele grup przedstawiają wyniki swojej pracy, nauczyciel sprawdza poprawność rozwiązań, a pozostali uczniowie uzupełniają swoje karty pracy.	Karty pracy

5 min.	Nauczyciel dzieli uczniów na 6 grup. Każda grupa zapoznaje się z panelem dotyczącym jednego Ojca Niepodległości.	wystawa „Ojcowie Niepodległości”
8 min.	Po zapoznaniu się z panelem przez grupę nauczyciel rozpoczyna quiz „kto był?” Po każdym pytaniu przedstawiciele grupy podnoszą kartę z nazwiskiem / zdjęciem, jeśli ich postać pasuje do pytania.	Karty ze zdjęciami lub nazwiskami sześciu Ojców Pytania do quizu (poniżej)
	Zakończenie lekcji	

PYTANIA DO QUIZU „KTO BYŁ?”

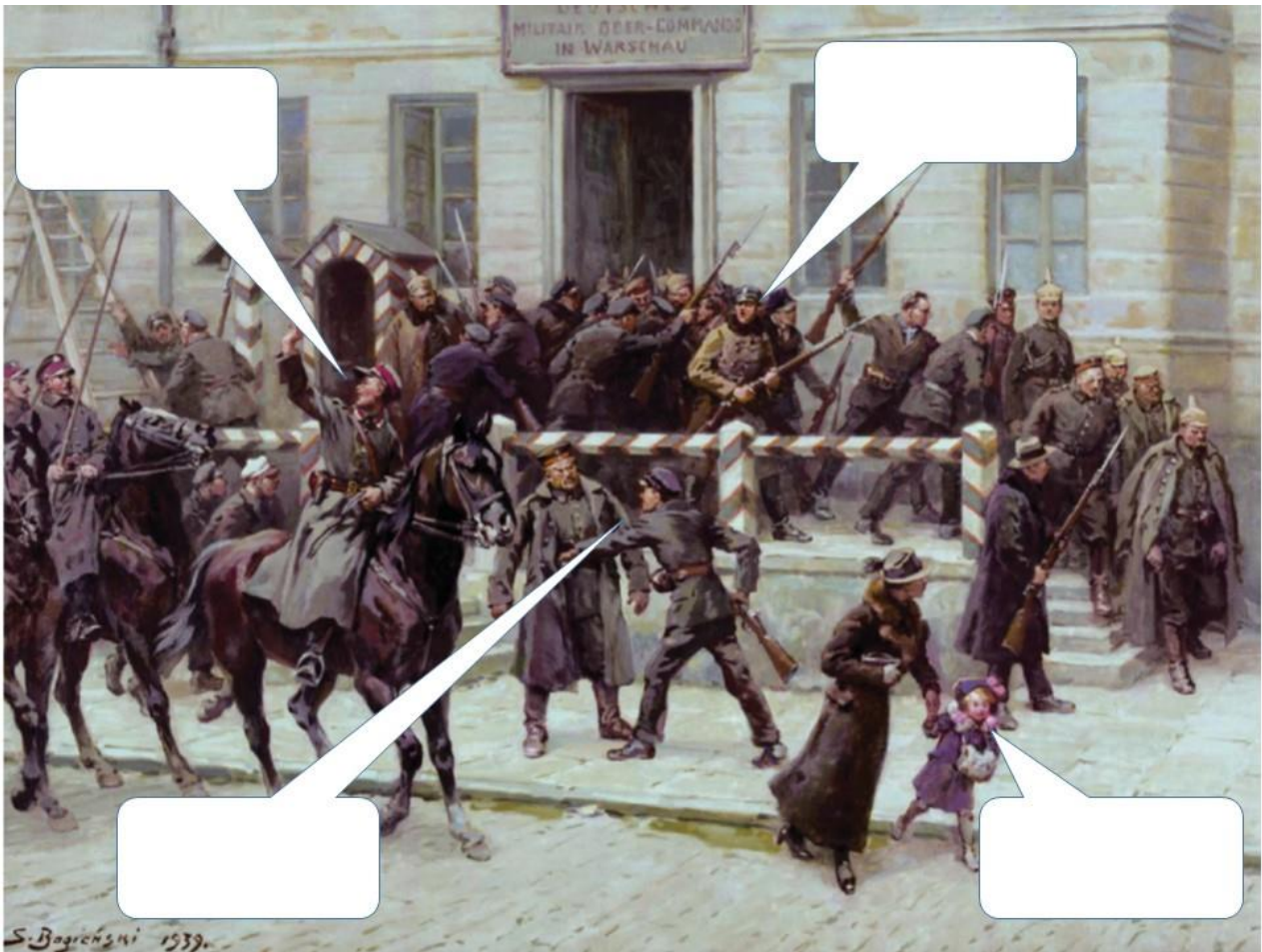
1. Kto był Naczelnikiem Państwa?
2. ... pianistą?
3. ... socjalistą?
4. ... sygnatariuszem traktatu wersalskiego?
5. ... premierem?
6. ... działaczem Komitetu Narodowego Polskiego?
7. ... komisarzem plebiscytowym?
8. ... iskrą zapalną powstania wielkopolskiego?
9. ... działaczem niepodległościowym na terenie zaboru austriackiego?
10. ... uczestnikiem powstania wielkopolskiego i śląskich?

KARTA PRACY „DZISIAJ MAMY WIELKIE ŚWIĘTO NARODU, ŚWIĘTO RADOŚCI...”

WYSTAWA „OJCOWIE NIEPODLEGŁOŚCI” – SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

Zadanie 1

Przeczytaj fragmenty dwóch numerów „Monitora Polskiego” z wystawy (z 11 i 12 listopada 1918 r.), na temat rozbrajanie Niemców. Następnie uzupełnij dymki dołączone do obrazu S. Bagińskiego *Rozbrajanie Niemców przed Główną Komendą na Placu Saskim w Warszawie* – co mogły do siebie mówić postacie z obrazu?

Zadanie 2

Na podstawie zamieszczonego poniżej numeru „Monitora Polskiego” z 7 października 1918 r. oraz dwóch numerów z wystawy (z 11 i 12 listopada 1918 r.), wymień uprawnienia i obowiązki Rady Regencyjnej.

→

→

→

→

PRENUMERATA:
Z odnośnikiem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocz-
nie 12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy
15 fenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.
„Monitor Polski” przy-
jmuje ogłoszenia rządo-
we, instytucji społecz-
nych i użyteczności pu-
blicznej, zaś od osób
prywatnych, tylko takie,
które wynikają ze sto-
sunku do władz rządo-
wych i powyższych in-
stytucji.
Cena za wiersz drobnego
pisma (pois) po tekście
1 mk.

Redakcja i Administracja Pl. Małachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—8 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

Dodatek nadzwyczajny.

Rada Regencyjna do Narodu Polskiego.

Wielka godzina, na którą cały naród polski czekał z upragnieniem, już wybija.

Zbliża się pokój a wraz z nim ziszczenie nigdy nieprzedawnionych dążeń narodu polskiego do zupełnej niepodległości.

W tej godzinie wola narodu polskiego jest jasna, stanowcza i jednomyślna.

Odczuwając tę wolę i na niej opierając te wezwanie, stajemy na podstawie ogólnych zasad pokojowych, głoszonych przez prezydenta Stanów Zjednoczonych, a obecnie przyjętych przez świat cały jako podstawa do urządzenia nowego współżycia narodów.

W stosunku do Polski zasady te prowadzą do utworzenia niepodległego państwa, obejmującego wszystkie ziemie polskie, z dostępem do morza, z polityczną i gospodarczą niezawisłością, jako też terytorjalną nienaruszalnością, co przez traktaty międzynarodowe zagwarantowaniem będzie.

Aby ten program ziszczyć, musi naród polski stanąć jako mąż jeden i wyteżyc wszystkie siły, by jego wola została zrozumiana i uznana przez świat cały.

W tym celu stanowimy:

1. Radę Stanu rozwiązać.
2. Powołać zaraz rząd, złożony z przedstawicieli najszerszych warstw narodu i kierunków politycznych.

3. Włożyć na ten rząd obowiązek wypracowania wspólnie z przedstawicielami grup politycznych ustawy wyborczej do sejmu polskiego, opartej na szerokich zasadach demokratycznych i ustawę tę najpóźniej w ciągu miesiąca do zatwierdzenia i ogłoszenia Radzie Regencyjnej przedstawić.
4. Sejm niezwłocznie potem zwołać i poddać jego postanowieniu dalsze urządzenie Władzy zwierzchniej państwowej, w której ręce Rada Regencyjna zgodnie ze złożoną przysięgą władzę swoją ma złożyć.

POLACY! Obecnie już losy nasze w znacznej mierze w naszych spoczywają rękach. Okażmy się godnymi tych potężnych nadziei, które z górą przez wiek żywili wśród ucisku i niedoli ojcowie nasi. Niech zamilknie wszystko, co nas wzajemnie dzielić może a niech zabrzmi jeden wielki głos: Polska zjednoczona niepodległa.

† Aleksander Kakowski.
Józef Ostrowski.
Zdz. Lubomirski.

Prezydent Ministrów:

Jan Kucharzewski.

Warszawa, 7 października 1918.

Zadanie 3

Na podstawie „Monitora Polskiego” z 12 listopada 1918 r. odpowiedz na pytanie: dlaczego Rada Regencyjna 11 listopada 1918 r. przekazała władzę nad wojskiem Józefowi Piłsudskiemu?

Zadanie 4

Na podstawie zamieszczonych na wystawie mapy i osi czasu wymień i nazwij polskie zrywy niepodległościowe po 11 listopada 1918 r.

→

→

→

→

→

Zadanie 5

Na podstawie mapy i paneli wystawowych poświęconych postaciom dopasuj polski ośrodek władzy w 1918 r. do Ojca Niepodległości.

POSTAĆ	MIEJSCE	DATA	NAZWA
	Kraków		
	Lublin		
	Warszawa		Rząd Republiki Polskiej

Zadanie 6

Nazwij organizacje, których symbole są zaprezentowane poniżej:

SYMBOL

ORGANIZACJA

Zadanie 7

Korzystając z informacji zamieszczonych na wystawie nazwij wydarzenia lub organizację przedstawione na poniższych obrazach, rycinach i plakatach:

WYDARZENIE / ORGANIZACJA

Zadanie 8

Korzystając z informacji zamieszczonych na wystawie wyjaśnij pojęcia:

KRYZYS PRZYSIĘGOWY

---

14 PUNKTÓW WILSONA

Zadanie 9

Korzystając z informacji zamieszczonych na wystawie dopasuj cytaty do jego autora:

(...) ta ofiara stokrotnie się opłaci, gdy uratujemy państwo od niewoli i hańby.

---

*Nie tępić, lecz rozwijać należy narodowości.
A rozwijać je może wolność narodów,
niepodległość i poszanowanie odrębności.*

---

*Żaden z narodów (...) nie może się poszczycić
takim jak nasze bogactwem uczuć i nastrojów.*

---

*Jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron
Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy
na jeden cel.*

---

*(...) nie chcemy ani piędzi ziemi niemieckiej.
Żądamy jedynie (...) własnej, jednej, złożonej
z ziem trzech zaborów Polski*

---

*Dzisiaj mamy wielkie święto narodu, święto
radości po długiej, ciężkiej nocy cierpień...*
